

Предложения, которые надо исправить

अरण्येऽधिवस्तु यतय इच्छति ।
संन्यासी बहवो दिनान्येकस्थाने नावसेत् ।
यद्रामादतरेणायोध्या शून्या दृश्यते तत्कैकेयीवचनस्य परिणामः ।
अस्य गिरेरभितो बहवोऽश्मानः सन्ति ।
अस्य वर्मनः परितः पलाशवृक्षा दृश्यन्ते ।
हा धिङ् मेऽन्यायाचरणं कुर्वते ।
स एवं विचारयन् सकला रात्रिर्व्यतीयाय ।
दुर्योधनः पाण्डवान्नास्त्रिहत् ।
शत्रवे बाणानहं क्षिपामि स तु मद्यं दृशदो मुञ्चति ।
मम वचनं स न विश्वसिति ।
सर्वेभ्यः पुत्रेभ्यो गोपालः पितुः प्रेष्ठः ।
सर्वाभ्यो नदीभ्यो भागीरथी द्राधिष्ठा ।
स भोजनादनु बहिरगच्छत् ।
संसारसुखानि केवलं दुःखस्थानमस्तीति साधोरंतरेण को जानाति ।
इयं नगरी त्रयः क्रोशा आयता ।
धनिनं द्रव्यं याचितं भिक्षुकैः ।
अम्भोनिधिं सुधा मभंथे देवैः ।
तेषां मे च सख्यमस्ति ।
अयं वित्तसंचयस्त एव ।
तां वात्रानय मा वा तत्र नय ।
हे जगन्नाथ मे सर्वाणि पापानि क्षमस्व ।
ताः स्त्रिय आत्मनो निन्दन्ति ।
सा युवतिरात्मानं हतप्रायाममन्यत ।
क्रुद्धः पुरुषः शिलायामप्यधिशेते ।
गोपालो वा रामोहं वा त्वं तत्कार्यं करिष्यथेति मा भाति ।
पथिक उत्थिते सति तस्य सार्धमहमगच्छम् ।
समागतेषु बालेषु तान्फलानि दातुमारभस्व ।
तस्मिन् राजनि वसुधामीशाने न कोऽपि समन्तस्तमभिभवितुं येते ।

अजासु क्षेत्रं नीयमानासु ताः शस्यमखादयत् ।
भार्याया आक्रोशन्त्याः सा भर्त्रा प्रतिषिद्धा ।
दंभश्च पैशुन्यं च सदा गर्हणीयौ ।
रूपवती भार्या सदा प्रीतिपत्रा भवति ।
पिता च माता च वार्द्धक्ये परिपालनीयः ।
यत्स एवमुवाच तत्तस्य दोष एव ।
यत्क्रौर्यमित्याचक्षते तत्प्रकृतिरेव खलानाम् ।
अन्येषां पुत्राणां राम एव पितुः प्रेयानासीत् ।
त्वं मम प्राणानामपि प्रियतरा अतस्त्वा सर्वं कथयामि ।
अहं तत्र गन्तुं न शक्नोमि हि मध्ये नद्यायातवती ।
वरं भिक्षां याचितुं न तु परसेवाविधिम् ।
अहं वा त्वं तच्चकार ।
स गृहं प्रत्यागतो वा नेति मां सत्वरं निवेदय ।
राज्ञापराधिनं शता रूपका दण्ड्याः ।
इन्द्रः स्वयशः किन्नरमिथुनैर्गापयामास ।
प्रासादस्य परितोऽमात्यं भिक्षुकान् स्थापयति राजा ।
क्षुधितेन वत्सेन पयः पायय तमन्नं वा खादय ।
राज्ञी वनात्पुष्पाणि दासीरानाययत् ।
अहं मम मित्रं मा पारितोषिकमदापयम् ।
गुणिषु पूजास्थानं गुणा एवास्ति न लिङ्गं वा न वयः ।
तस्या नार्या अवलोकनस्य पात्रं ते नरा बभूव ।
अत्र विषये ईश्वरो न दोषास्पदः ।
सा तपस्विनी मत्कृपापात्रं जातम् ।
गोविन्दस्तस्य भार्या च स्तुत्यचरिते स्तः ।
तपो दमो निःस्पृहता च सर्वे अमी यतिषु प्रशस्याः ।
ऋते रामं जनकः कमपि नृपं शिवधनुर्भञ्जयितुं न शशाक ।
अयं पर्वतोऽस्य ग्रामस्योत्तरः ।
रामस्य पूर्वं गोविन्द आगच्छतु ।
तं दिवसमारभ्य मम मनः पर्याकुलं जातम् ।
पुत्रविवाहस्यानन्तरं पिता ग्रामस्य बहिरावसथेऽध्युवास ।

स शिष्येणोपनिषदं वेदयामास ।
स्वामिना भृत्येन धेनुं पयो दोह्यते ।
भिक्षुकं श्रेष्ठिनं धनं याचयति ।
स नरः पादस्य खंजः अयं तु नयनस्य काणः ।
स जम्बुद्वीपं नावि गतः शकटे च प्रत्यागतः ।
यज्ञदत्तः कुण्डिनपुराय प्रेषितः स मासद्वये प्रत्यागमिष्यति ।
रथस्थ एव बहु शोभसे तत्कृतमत्यादरस्य ।
हिरण्यकश्चित्रग्रीवस्य प्राणा आसन् ।
गोविन्दो यूयं चैतदकुरुताम् ।
अहं ते वीराश्च शत्रून् पराजयन् ।
त्वमहं गोपालसूनवश्च तत्कृत्यं कुर्युः ।
अयं बटुस्ते ब्राह्मणा वा ग्रामं गच्छतु ।
यूयं वयं वा नदीं गमिष्यथ ।
अतस्त्वं दूरादेव नमः ।
इमां वार्तामहं वयस्यं कथयामि ।
यदि स त्वया पाठं नाध्यापयति तर्हि मा तन्निवेदय ।
देवाः स्वभयकारणं ब्रह्माणमाचख्युः ।
तस्मै अहं दूतं प्रहितवान्, किंतु पाटलीपुत्राय न कोप्यद्यापि विसृष्टः ।
अयं नरश्चौराणामतीव बिभेति ।
मम गमनस्य प्रागेव स गतः ।
अलं तं बहु ताडयितुं सोऽत्यशक्तः ।
अस्य पुस्तकस्य रामाय प्रयोजनं नास्ति ।
ये यतयोऽरण्येऽधिवसन्ति तेभ्यो नृपानुग्रहस्य क उपयोगः ।
भक्तिं देवो रोचते ।
अहं देवदत्तस्य शता रूपकं धारयामि ।
स मयि द्रुह्यति नाहं तस्मा अधिद्रुह्यामि ।
न किमपि त्वामधुना प्रत्याशृणोमि ।
राज्यस्योपरि चण्डवर्मा शास्ति ।
अहं शत्रुं हत्वा स प्रत्याजगाम ।
रामो रावणं हत्वा विभीषणो लङ्कराज्ये स्थापितः ।

त्वया प्रातरेव गां पयो दोग्धव्यमिति तमादिशन् रामोऽत्रागतवान् ।

गौतमीं वर्जं सर्वे निष्क्रान्ताः ।

अश्मभिर्घातं स शत्रुभिर्हतः ।

रामाय द्वौ पुत्रावास्तावम् ।

प्रभवति निजाय कन्यकाजनाय महाराजः ।

वासुकिः पातालतलस्येष्टे ।

मामग्रे किं तिष्ठसि ।

अस्य पर्वतस्य पूर्वं महावापी वर्तते ।

अस्मादुत्तरतस्तु रौद्रं श्मशानम् ।

दिवसे त्रिः संध्यामुपासीत ।

वर्षत्रये दशकृत्वोऽपि मम गृहे त्वं नागच्छः ।

पवनाद्दक्षिणेनार्तरवं श्रुत्वा दुःखितान् शरणं प्रत्यशृणोत् ।

अधुना सुवृष्टिर्भवति चेत्सुभिक्षं सर्वत्राजनिष्ट ।

अपि नाम स राजास्मत्समीहितं संपादयिता ।

अहं ह्यः पथि महान्तं भुजंगं ददर्श ।

अत्र विषये तव सन्देहो माऽभूत् ।

मा चौरानभैष्ट ।

यद्यहं तत्र बभूव तदा त्वं भ्रातुः सार्धं मा कलहमकृथा इति तमख्यम् ।

स्वपुत्रं यथा अन्येषां पुत्रेभ्योऽपि प्रीतिः कर्तव्या ।

अशीतिदिवसा यावत्स भृत्यो मामसेविष्ट ।

यावद्धनमीश्वरेणास्मान् दीयते तस्मिन्संतोषो मान्यः ।

ते रथे कुसुमपुराय यातवन्ताः ।

सा मृतवतीत्याकर्ण्याहं दुःखितो जातवान् ।

शिशुना भाषितं स्मितं च पित्रोरानन्दोत्पादकम् ।

अयं मम चिरन्तनो वयस्यो भवितव्यः ।

त्वय्यस्माज्ज्ञासति कथमस्माभिरभिभूतं भाव्यम् ।

कुमन्त्रिणा नृपसभा न प्रवेष्टव्यम् ।

गोपालो नाम वयस्येन सहागच्छम् ।

जितोसौ मया षोडशसहस्राणां रूपकाणाम् ।

कांचीनाम नगर्यां धनमित्रनाम वणिगवसत् ।

सुवर्णपुरं नाम नगरे द्वौ कौलिकौ वयस्यभावेन आवसतः ।
चन्दनमिव शीतले कदलीगृहेऽपि सा निर्वृत्तिं नालभत ।
रामेतिनामा दशरथस्य पुत्र आसीत् ।
उपला इव शत्रुष्वस्मानवस्कन्दस्तु वयं किं कुर्यामेति न जज्ञिम ।
सुरगुरुमिव प्रज्ञस्यास्य ब्राह्मणस्य दक्षिणां किं न दत्से ।
तव च मे च सख्यमस्ति ।
चेत्त्वं मम कार्यं करोषि त्वामहं मुद्रिकाशतं दास्यामि ।
सा नारी रविरिव भ्राजमानं सुतमलब्धं तु इयं बहुकुरूपम् ।
अश्वमारोढुं मे रोचते ।
त्वामावस्थातुं कथमहमनुमंस्ये ।
अहं त्वामेतत्कर्तुमिच्छामि ।
इमं ग्रन्थं वाचयितुं न शक्यते ।
इममाम्रवृक्षमधः पातयितुं न सांप्रतम् ।
वरं देशमपि त्यक्तुं न तु नीचसेवां विधातुम् ।
दशरथाय त्रिभार्याभ्यः पुत्रचतुष्टयमुदपादि ।
विजयतु भवान् य एवं जनानानन्दयः ।
एनां भवतेऽनुरक्तां किं निष्कारणेन त्यजसि ।
इमं दिवसमारभ्य मासाद्विजयादशमी भवति ।